

17/2005 GOMENDIOA, URRIAREN 27^{koa}, BILBOKO UDALARI EGINA, BIDERATU DITUEN TRAFIKOKO ZIGOR-PROZEDURETAN JARRITAKO ZIGORRAK BALIORIK GABE UTZ DITZAN, ETA, HALA BADAGOKIO, KONTZEPTU HORREGATIK BILDUTAKO KOPURUAK ITZUL DITZAN.

Aurrekariak

1. Herritar batek Arartekoari azaldu zion, azter zezan, Bilboko Udalak (...) eta (...) erreferentziekin identifikatu zituen zigor-prozedurak izapidetzeko modua.

Kexagileak adierazi zigunez, ibilgailuaren titularrak ez zuen prozedura horien berri jakin zigortzeko bi erabakiak jakinarazi zizkioten arte; horrek eragotzi egin zion salaketak egin zirenean ibilgailua bere kargura zeukan pertsona garaiz identifikatzea, eta, azken batean, bi arau-hausteei aurre egitera behartu zuen.

2. Gure lehen informazio-eskaerari erantzunez, Herritarren Segurtasun eta Babes Zibileko zinegotzi ordezkariak administrazio-espedienteen kopia bat bidali zigun, baita burututako jarduerak deskribatzen zituen txosten bat ere.

Horrela, (...) prozedura 2003ko urriaren 17ko salaketaren bidez hasi zen; interesdunari berari jakinarazten ahalegindu ziren azaroaren 5ean eta 7an, 12:40ean bi kasuetan, eta bietan alferrikakoa izan zen, ez baitzegoen jakinarazpenaz arduratzeko inor. Ez dago egiaztatuta postontzian, dagokion moduan, jakinarazpena iritsia zela ohartarazteko agiria sartu zenik. Geroago, salaketa azaroaren 26ko Bizkaiko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen, baina ez dakigu jakinarazpena ibilgailuaren titularra bizi den herriko udalaren iragarki-taulean jarri zen ala ez, espedienteen ez baita halakorik aipatzen.

Azkenik, Posta Zerbitzuak 2004ko urtarrilaren 31ko zigor-erabakia entregatu zuen.

(...) prozedurari dagokionez, berriz, salaketa 2003ko abenduaren 18an agertu zen Bizkaiko Aldizkari Ofizialean, azaroaren 24an eta 26an interesdunari berari jakinarazteko bi ahalegin egin ostean, 12:45ean eta 12:40ean hurrenez hurren, alferrikakoak biak ere, bizilekuan inor ez baitzegoen. Espedienteen ez da agiriz

egiaztatu postontzian jakinarazpena iritsia zela ohartarazteko agiririk sartu zenik, ezta udalaren iragarki-taulan argitaratu zenik ere.

Zigorraren jakinarazpena Posta Zerbitzuak 2004ko urtarrilaren 31n egindako entregaren bitartez egin zen.

Otsailaren 4an, pertsona zigortuak ibilgailuaren gidaria identifikatu zuen, Herritarren Segurtasun Zerbitzuko zuzendariak orduz kanpokotzat jo zuen izapide batean.

3. Dokumentuen azterketak agerian jarri zuen hainbat akats izan zirela salaketen jakinarazpena gauzatzeko orduan. Halaxe adierazi genuen Bilboko Udalari igorri genion idazki luze batean, non, zigorrak baliorik gabe utzi behar zirela argudiatzeaz gain, gure planteamenduaren berariazko balorazioa eskatu genion.

Herritarren Segurtasun eta Babes Zibileko zinegotzi ordezkariak udalaren jardura berronetsi zuen, guk emandako arrazoiak aztertu ez zituen txosten orokor baten bidez.

Gogoetak

1. Oro har eta kexa hau aztertzen hasi baino lehen, herritarrek nahiz herri-aginteek legeria bete beharra daukatela gogorarazi behar dugu.

Exijentzia hori trafiko-arauak betetzeari ere badagokio. Arau horiek interes berezia dutela onartu behar da, gure oraingo gizarte-bizitzako alderdi funtsezkoetako bat arautzen dutelako.

Horregatik, printzipio horiek oro har onar daitezten, ezinbestekoa da ez bakarrik herritarrak horretaz jabearazteko etengabe ekintzak burutzea, baizik eta baita ere arau-haustek modu egokian eta garaiz gaitzestea.

Era berean, zigor-prozedura bat bideratzetik datozen ondorio larriak kontuan izanik, legezko formaltasunak zorrotz bete daitezten exijitu beharra dago, formaltasunok ez baitira helbururik gabeko baldintza-gehitze hutsa, ezpada administrazioaren jardura zigortzailearen kontra herritarrek duten bermerik garrantzitsuena.

Ildo horretan, azaroaren 26ko 30/1992 Legeak –Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearenak– hauxe ezartzen du printzipio orokortzat: herri-administrazioen zigortzeko ahalmena erabili ahal izateko, horretarako propio aurreikusita dagoen prozedura aplikatu beharko da; beraz, ezin izango da zigorrik ipini prozedura hori bideratu gabe.

2. Erakunde honek Eusko Legebiltzarrari 2002. urteaz paratu zion txostenean¹, gomendio orokor bat egin zuen, honako hau aztertzeko: trafiko, ibilgailu motordunen zirkulazio eta bide segurtasunaren alorrean postaz eginiko jakinarazpenek zein baldintza bete behar dituzten jakinarazpen-ahaleginak behar bezala saiatuta egin direla uler dadin, hartzailea bizilekuan ez dagoenean. Han adierazitakoari lotzen gatzaizkio kexa honen erreferentzia-marko orokorrari dagokionez.
3. Zigortzeko prozedura batean, jakinarazteko izapideak berebiziko garrantzia hartzen du, izan ere, araudian agindutako baldintza guztiak zehatz-mehatz betez ziurtatzen da interesdunak baduela prozeduraren berri, eta, orduan, bere burua babesteko eskubidea erabil dezakeela.

Konstituzio Auzitegiak askotan eman izan du gai horretaz duen iritzia. Esate baterako, urtarrilaren 13ko 1/1983 Epaian (RTC 1983\1) zera baieztatu zuen:

“De todos los preceptos que las leyes procesales dedican a los actos de comunicación con las partes (notificaciones, citaciones, emplazamientos) y aun de los que se ocupan de los medios de impugnación dirigidos a remediar los vicios ‘in procedendo’, se advierte que el propósito del legislador es, ante todo, conferir a aquellas las garantías para la defensa de sus derechos e intereses, de modo que la notificación, citación o emplazamiento sirva a su objetivo de que, dando noticia suficiente del acto o resolución que la provoca, sirva para que el notificado, citado o emplazado pueda disponer lo conveniente para defender en el proceso los derechos o intereses cuestionados, por cuanto de faltar tal acto de comunicación o adolecer de nulidad equivalente a su falta, el interesado podría verse imposibilitado para ejercer los medios legales suficientes para su defensa.”

---

¹ EUSKADI: Ararteko. VI. Atala. Gomendio orokorrak: 4. Trafikoari, ibilgailu motordunen zirkulazioari eta bide segurtasunari buruzko zehapen prozeduran postaz egiten diren jakinarazpenak: jakinarazpenak behar bezala saiatuta egin direla ulertzeko baldintzak, jakinarazpena jaso behar duena ez dagoenean. *Eusko Legebiltzarrarentzako txostena 2002*. Vitoria-Gasteiz: Ararteko, 2003. Eskura dago www.ararteko.net web orrialdean.

Edo, berrikiago, hauxe adierazi du 2002ko urriaren 28ko Epaian (RTC 199\2002):

“...el cumplimiento de los requisitos que las Leyes procesales exigen para practicar el emplazamiento, citación o notificación ofrecen relevancia constitucional y son garantía de que el emplazado, citado o notificado conocerá el acto o la resolución que le afecta y podrá, en consecuencia, ejercer adecuadamente su derecho de defensa.”

Horregatik, jurisprudentziak ardura handiz jokatzeko eskatzen du prozesu bat jakinarazteko egintzak gauzatzeko orduan, uste baitu prozedura-legeek jakinarazpenak egiteko ezartzen dituzten baldintzak ez direla betekizun formal hutsak, baizik eta babesik eza galarazteko eta Konstituzioko 24. artikuluan onartutako eskubideak bermatzeko funtsezko elementuak.

Orduan, jakinarazpenaren funtsezko helburua interesdunari berari zuzenean egintza jakin bat ezagutaraztea denez gero, administrazioak ardura osoa eta beharrezko baliabideak erabili behar ditu, arrazoizkotasunaren mugen barruan, helburu hori lortu ahal izateko.

Dena den, araudiak berak ezartzen ditu gutxienezko jarduera-baldintza batzuk jakinarazpen pertsonala hobetzearren, interesdunak bere jarrera babestu ahal izango duela bermatzeko metodo ezin hobe gisa, eta baldintzok betetzea saihestezina da.

4. Azaroaren 26ko 30/1992 Legeak –Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearenak–, zera ezartzen du 59.2 artikuluan: *“Jakinarazpena interesdunaren bizilekuan egin eta interesduna ez badago, bizilekuan dagoen edozeinek har dezake, nor den jasota uzten badu. Bizilekuan jakinarazpenaz arduratzeko inor ez badago, hala jasoko da espedientean, eta, horrez gainera, jakinarazpena emateko saioa zein egunetan eta zein ordutan egin den ere idatziko da. Hurrengo hiru egunetako batean eta aurrekoa ez beste ordu batean, berriz saiatuko dira jakinarazpena ematen, beste behin bakarrik.”*

Horren antzeko agindua ematen du posta zerbitzuen prestazioa arautzen duen Araudiak, 42. artikuluan (1.829/1999 Errege Dekretua, abenduaren 3koa).

Auzitegi Gorenak oraintsu –2004ko urriaren 28an– eman duen Epaian (RJ 2004\6594) ordu-diferentziari dagokion baldintza interpretatu du, eta legezko doktrina hau finkatu:

“Que, a efecto de dar cumplimiento al artículo 59.2 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, reformada por la Ley 4/1999, de 13 de enero, la expresión en una hora distinta determina la validez de cualquier notificación que guarde una diferencia de al menos sesenta minutos a la hora en que se practicó el primer intento de notificación.”

5. Bestalde, posta zerbitzuen prestazioa arautzen duen Araudiak honako hau agintzen du gainera: Posta Zerbitzuak egindako bi ahaleginetatik batek ere arrakastarik izan ez badu, jakinarazpena zerrendan gorde dadila, hilabetez gehienez ere, eta hartzaileari hura iritsi dela ohartarazteko agiri bat utz diezaiotela bere etxeko postontzian. Oharpen-agiri horretan idatzita agertu behar du jakinarazpena non dagoen, noiz arte jaso daitekeen, baita bigarren jakinarazpen-ahaleginari buruzko zertzeladak ere.

Auzitegi Gorenak 1997ko abenduaren 12ko Epaian adierazi zuenez (RJ 1998\2264), “funtsezkoa da jakinarazpen-ahalegina bi aldiz egin dela eta jakinarazpena iritsi dela ohartarazteko agiria –dagokion postontzian sartuz– jasoa dela frogatzea; Posta Zerbitzuak frogatu behar du hori”. Gainera, Auzitegi Gorenaren iritziz, administrazioari jakinarazpena itzultzen diotenean, iraungirik dagoelako, hark, besteak beste, “administrazioaren espedientean sartu behar du Posta Zerbitzuaren ziurtagiria, non ziurtatuko baita noiz eta zein ordutan eman zen jakinarazpena iritsi zela ohartarazteko agiria eta, hala badagokio, hartzailea edo hark baimendutako pertsona ez zela joan postetxera gutuna jasotzera”. Azkenik, ondorio hau ateratzen du: administrazioak egintza horiek frogatu ditutenean bakarrik jo daitekeela baliozkotzat iragarki bidezko jakinarazpena.

6. Goian aipaturiko 30/1992 Legearen 59.5 artikulua ediktu bidezko jakinarazpena jotzea baimentzen du, baldin eta norberari jakinarazten saiatu ondoren, jakinarazterik lortu ez bada.

Beraz, ediktu bidezko jakinarazpena egin ahal izateko, ezinbestekoa da alde zuzenetik norberari jakinarazten saiatu izana, araudiak ezartzen dituen baldintza formal eta material guztiak betez. Horregatik, baldintzok zuzen bete ez badira edo horiek guztiak justifikatu ez badira, jakinarazpena baliogabetzat jo behar da.

7. Aztertzen ari garen prozeduretan, salaketak interesdunari berari jakinarazteko orduan, ez ziren bete legezko baldintzak, izan ere, alde batetik, jakinarazpenen bi ahaleginen orduen artean, 0 eta 5 minutuko aldeak izan ziren, hurrenez hurren, eta bestetik, ez zen egiaztatu postariak postontzian jakinarazpenak iritsi zirela ohartarazteko agiriak sartu zituenik.

Ondorengo ediktu bidezko jakinarazpenek ez dute antzemandako akatsak zuzentzeko ahalmenik, eta, gainera, ez dugu aurkitu jakinarazpenak udalaren iragarki-taulan argitaratu zirela egiaztatzen duen agiririk ere.

Beraz, jakinarazpen horiek arauz kanpokoak izan zirenez gero, salaketek ezin dute inolako eraginkortasunik izan zigor-prozedurak hasteko egintza gisa, eta, hortaz, nahitaez zalantzan jarri beharra dago jakinarazpen horien baliozkotasuna bera.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egin genuen, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11 b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

17/2005 GOMENDIOA, urriaren 27koa, Bilboko Udalari egina

Baliorik gabe utz ditzala (...) eta (...) zenbakiekin bideratutako trafikoko zigor-prozeduretan jarritako zigorrak eta, hala badagokio, itzul ditzala kontzeptu horregatik bildutako kopuruak.